

PLATFORMA EKZZ NA RZECZ PRZYSZŁOŚCI EUROPY

PLATFORMA EKZZ NA RZECZ PRZYSZŁOŚCI EUROPY

My, europejskie związki zawodowe, pragniemy Unii Europejskiej i jednolitego rynku opartych na współpracy, solidarności i sprawiedliwości społecznej – Unii Europejskiej zdolnej do konkurencyjności w świecie swoim zrównoważonym modelem ekonomicznym i społecznym.

Razem jesteśmy silniejsi – pod względem gospodarczym, społecznym i jako mechanizm demokratyczny. UE nie jest w stanie osiągnąć wyższego poziomu życia dla wszystkich bez sprawiedliwej integracji i równania w górę.

Wszyscy zasługujemy na lepszą Unię Europejską bliską ludziom i pracownikom.

JAK UE POWINNA REAGOWAĆ NA KRYZYS

Kryzys gospodarczy, wysokie bezrobocie, wykluczenie społeczne i niezadowolenie – wraz z alarmującą sytuacją związaną z uchodźcami, Brexitem i terroryzmem: wszystko to wśród pracowników i obywateli stwarza kryzys zaufania do UE wraz z rosnącym populizmem, nacjonalizmem i ksenofobią.

Przywracane są fizyczne i kulturowe granice, konflikty i rozbieżności między państwami członkowskimi blokują realizację wspólnych projektów. Europę obwinia się o wszystkie problemy dotyczące obecnie ludzi, mimo że większa część odpowiedzialności leży po stronie krajowych rządów i instytucji, które podejmują decyzje.

Oslabiony został proces podejmowania decyzji UE a międzyrządowy mechanizm wprowadzony po kryzysie gospodarczym zastępował często metodę wspólnotową wpisaną w Traktaty UE, pozbawiając w ten sposób obywateli demokratycznej kontroli nad decyzjami europejskimi.

Jest całkiem jasne, że dopóki gospodarka nie podniesie się a polityka oszczędnościowa i neoliberalna nie zostaną zatrzymane oraz dopóki nie znajdzie się sposób na uporanie się z bezrobociem i podziałami społecznymi, niepewność i złość pracowników nie zostaną zastąpione nadzieją na lepszą przyszłość.

Unia Europejska znalazła się na rozdrożu: albo zostanie przekształcona i zreformowana w stronę Europy bardziej sprawiedliwej i socjalnej albo grozi jej upadek.

Niemniej jednak, sondaże wskazują, że Brexit spowodował wzrost poparcia dla UE wśród obywateli szeregu państw członkowskich. Przed nami wyzwania i szanse, musimy wspólnie pracować na rzecz budowania pozytywnej alternatywy.

Główne osiągnięcia procesu integracji europejskiej (takie jak pokój i demokracja – jednolity rynek i współpraca gospodarcza – wysoki poziom edukacji, innowacyjność, rozwój technologiczny – ochrona praw człowieka i dobrze działający model społeczny – swoboda podróżowania) uczyniły z Europy bardzo dobre miejsce do życia: ta spuścizna nie może zostać zaprzepaszczone.

Zmiany są pilnie potrzebne i europejski ruch związkowy chce się do nich przyczynić wraz z tymi, którym zależy na przyszłości Europy.

NOWY POCZĄTEK DLA UE: PLATFORMA ZWIĄZKOWA NA RZECZ PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Nadanie nowego kształtu Europie, odnowa projektu UE, wymagają innej polityki, odmiennych zasad i większego zaangażowania obywateli, ludzi pracy i reprezentujących ich organizacji.

Wymaga to równania w górę w zakresie warunków życia i pracy pomiędzy poszczególnymi krajami oraz wewnątrz krajów, zmniejszania nierówności i większej spójności gospodarczej i społecznej. Należy oczekiwać lepszego standardu życia i przygotować skuteczniejsze działania polityczne, aby go osiągnąć.

UE może znowu być doceniona przez pracowników i obywateli jeśli znajdzie i zastosuje konkretne rozwiązania ich problemów, jeśli przyczyni się do powstania miejsc pracy dobrej jakości i pełnego zatrudnienia – równości szans ekonomicznych/społecznych – zabezpieczenia socjalnego – osobistego bezpieczeństwa i dobrobytu.

Proponujemy nowy Pakt na rzecz przyszłości Europy, oparty na dostatku, sprawiedliwości społecznej i demokracji.

TRWAŁY ROZWÓJ GOSPODARCZY NA RZECZ TWORZENIA MIEJSC PRACY DOBREJ JAKOŚCI I LEPSZYCH WARUNKÓW PRACY

UE zareagowała na globalny kryzys gospodarczy skupiając się jedynie na utrzymaniu w ryzach budżetu i na eksporcie – reformy strukturalne na rzecz elastyczności rynku pracy, cięcia wydatków publicznych, w usługach i zabezpieczeniu socjalnym, nacisk na niskie płace i rozmontowywanie rokowań zbiorowych były głównymi narzędziami dostosowawczymi.

Nie rozwiązało to żadnego z problemów, przed którymi stoi nasza gospodarka, spowodowało natomiast wolniejsze wychodzenie z kryzysu, stagnację i deflację, niedopuszczalny poziom bezrobocia i niestabilności zatrudnienia, ubóstwo i społeczne wykluczenie.

Najwyższy czas na trwały rozwój – co dla nas oznacza miejsca pracy dobrej jakości, sprawiedliwe warunki pracy, równość na rynku pracy i w społeczeństwie, społeczne włączenie i integrację dla wszystkich. Oznacza to też inną globalną i europejską agendę ekonomiczną,

której celem jest osiągnięcie lepszych warunków życia i pracy. Aby to osiągnąć potrzebne są pilne działania.

Potrzeba nam nadzwyczajnego planu inwestycji i tworzenia jakościowych miejsc pracy, co EKZZ już proponowała w swej inicjatywie „Nowa droga dla Europy” ogłoszonej w 2013 roku. **Inwestycje publiczne muszą zostać wzmocnione** jako, że jest to jedyna skuteczna droga do uruchomienia również inwestycji prywatnych. „Plan Junckera”, szczególnie obecnie gdy ogłoszono jego drugi etap, musi zostać skierowany do krajów i sektorów o największych potrzebach, wspierając równocześnie politykę przemysłową UE, a ilość dostępnych środków publicznych musi zostać znacznie zwiększona.

Aby umożliwić inwestycje krajom członkowskim, **należy zreformować Pakt Stabilizacji i Rozwoju**, poprzez rewizję i dostosowanie jego celów do bieżącego kontekstu makroekonomicznego oraz poprzez wprowadzenie na stałe przejrzystej „złotej reguły” dla elastyczności, wyłączającej z planowanego deficytu i długu produktywnie inwestycje na rzecz infrastruktury materialnej i instytucjonalnej, zielonej gospodarki, innowacji i badań, edukacji i szkoleń, infrastruktury społecznej i usług publicznych.

Oprócz tego **sama Unia Europejska musi uzyskać możliwość mobilizacji inwestycji publicznych** na rzecz projektów ponadnarodowych, poprzez Europejski Bank Inwestycyjny, emisję obligacji inwestycyjnych oraz ustanowienie autonomicznego budżetu UE i Skarbu strefy euro.

Potrzebna jest **koordynacja systemów podatkowych**, podobnie jak zwalczanie unikania płacenia podatków oraz zapewnienie sprawiedliwego i progresywnego opodatkowania dla osób i firm i wsparcia dla budżetu UE.

Należy uznać **istotną rolę wydajnych i powszechnych usług publicznych** dla sprawiedliwości i spójności społecznej oraz dla sprawiedliwego i trwałego wzrostu, a także należy przeciwstawić się szeroko rozpowszechnionej propagandzie przeciw wszystkiemu co publiczne (inwestycjom, usługom, pracownikom).

Należy przewidzieć specjalną wzmocnioną koordynację dla Unii Gospodarczej i Walutowej (EMU) w ramach procesu dokończenia jej architektury, w tym znalezienia sposobu powiązania Skarbu strefy euro z inwestycjami publicznymi. Ponadto, **należy zrewidować i**

rozszerzyć mandat Europejskiego Banku Centralnego włączając pełne zatrudnienie do jego celów. Zdrowa polityka gospodarcza i zatrudnienia powinna wspierać jednolitą walutę; należy też rozważyć **stworzenie Eurogrupy ministrów pracy** obok istniejącej Eurogrupy Ministrów Finansów.

Z wyzwaniem spowodowanym **zmianą klimatu, trwałym zaopatrzeniem w energię, cyfryzacją, automatyzacją i procesem restrukturyzacji** wywołanym globalizacją należy zmierzyć się w **strategii „sprawdliwej transformacji”**, która zagwarantuje, że tworzenie jakościowych miejsc pracy zrekompensuje likwidację miejsc pracy, że interesy pracowników i obywateli będą chronione na pierwszym miejscu, tak by mogli oni skorzystać na tej nowej rewolucji gospodarczej. Ponadto, Europa potrzebuje **zdrowej polityki gospodarczej**, wspierającej dojrzałe gałęzie gospodarki i zachęcającej branżę innowacyjną do takiej sprawdliwej przemiany.

Międzynarodowe umowy handlowe muszą podążać za tą samą logiką, muszą być postępowe i sprawdliwe, a ich wymiar społeczny, środowiskowy i publiczny musi zostać zachowany, a nawet wzmocniony. Muszą one zachowywać dla administracji rządowej wszystkich szczebli prawo i przestrzeń do stanowienia prawa i prowadzenia usług publicznych w interesie publicznym, a także umożliwiać partnerom społecznym rozwój autonomicznego dialogu **społecznego i układów zbiorowych**.

Należy pobudzać europejski popyt wewnętrzny w celu osiągnięcia sprawdliwej odnowy. W ostatnich latach we wszystkich krajach UE płace pozostawały w tyle za produktywnością, podczas gdy rosły koszty utrzymania, nadszedł zatem czas na **generalną podwyżkę płac dla europejskich pracowników**. Należy to osiągnąć poprzez wzmocnienie negocjacji zbiorowych tam gdzie one funkcjonują, ponowne ich wprowadzenie tam gdzie zostały rozmontowane oraz stworzenie instytucji i praktyki układów zbiorowych tam gdzie nie istnieją; budowanie potencjału partnerów społecznych i krajowych ram prawnych tam gdzie to potrzebne, jest narzędziem do osiągnięcia tego celu. Tam gdzie to konieczne, należy też dążyć do podwyższenia płacy minimalnej i minimum egzystencji. **Płacowe równanie w górę** między krajami (szczególnie ze Wschodu i Zachodu), a także branżami musi być uznane za podstawowe narzędzie zmniejszania nierównowagi ekonomicznej, nierówności (w tym luki płacowej ze względu na płeć), wszelkiego rodzaju dumpingu płacowego i dyskryminacji.

ODNOWA EUROPEJSKIEGO MODELU SPOŁECZNEGO: SILNIEJSZE PRAWA PRACOWNICZE I ZABEZPIECZENIE SOCJALNE

Na naszych oczach następuje **bezprecedensowy kryzys europejskiej spójności społecznej**, z rosnącym bezrobociem młodzieży i bezrobociem długotrwałym – niepewność, trudności wchodzenia na rynek pracy i jego rozdrobnienie – rosnące nierówności, wykluczenie społeczne i dyskryminacja. Europejski model społeczny, będący wzorem dla reszty świata, został osłabiony, jest podważany, a w niektórych krajach nawet rozmontowywany.

Europa potrzebuje odnowy i wzmocnienia swojego modelu społecznego, przede wszystkim poprzez zmianę narracji głównego nurtu, która uważa go za przeszkodę dla konkurencyjności i wzrostu gospodarczego. Należy przyjąć, że kraje o wysokich płacach, silnym dialogu społecznym i układach zbiorowych, zdrowych systemach zabezpieczenia socjalnego lepiej funkcjonują na gruncie ekonomicznym.

Wymiar społeczny Unii Europejskiej musi uzyskać tę samą wagę co zarządzanie gospodarcze. Nadszedł czas, aby stworzyć Europejski Semestr Socjalny i dopilnować, aby Europejski Filar Praw Socjalnych nie stał się wyłącznie i jedynie środkiem uśmierzającym skutki polityki oszczędnościowej lecz stanowił część ogólnej strategii projektowania przyszłości Europy. „Społeczna gospodarka rynkowa” jak określił ją Jacques Delors musi ponownie stać się rdzeniem Unii Europejskiej.

UE musi dopilnować, aby **Europejski Filar Praw Socjalnych** nie pozostał pustą obietnicą. Pracownicy i obywatele potrzebują konkretnych propozycji; działań, które zmienią ich codzienne życie i poprawią warunki pracy i życia.

Wszyscy obywatele powinni mieć zapewniony **odpowiedni poziom zabezpieczenia i praw socjalnych** w dziedzinie zatrudnienia, bezrobocia lub emerytury. Należy ustanowić **standardy UE** dla wszystkich krajów, które będą osiągnane **przez równanie w górę** przy pełnym zachowaniu lepszych warunków tam gdzie obowiązują.

Aby dopomóc krajom członkowskim w tym procesie, należy wdrożyć **skuteczny, progresywny system norm referencyjnych, rekomendacji, legislacji i finansowania**. **Konkretne narzędzia mogą zostać ustalone na poziomie UE/EUM** w celu wsparcia źle funkcjonujących lub niewydolnych mechanizmów zabezpieczenia socjalnego i finansowania na poziomie krajowym, a także w sytuacjach kryzysów lub zaburzeń społecznych lub w dziedzinie zatrudnienia. Na przykład, dla krajów o największych potrzebach można rozważyć dodatkowe systemy zabez-

pieczenia dla bezrobotnych i ramy minimalnego dochodu (podobne do inicjatywy gwarancji zatrudnienia dla młodych), przy zachowaniu autonomii partnerów społecznych i istniejących systemów krajowych.

Na poziomie UE trzeba ustalić priorytet działania w konkretnych obszarach, takich jak młodzież i długotrwałe bezrobocie, nierówność i dyskryminacja ze względu na płeć, ubóstwo, ubóstwo mimo posiadania pracy, wykluczenie społeczne, praca nieudokumentowana, szkolenia i uczenie się przez całe życie, sprawiedliwa transformacja, zasiłki rodzinne, systemy emerytalne, opieka zdrowotna i długoterminowa, dyskryminacja grup poszkodowanych i wrażliwych, choroba i niepełnosprawność. Wszystkie te dziedziny zasługują na równanie w górę do lepszych standardów oraz na odpowiednie i skuteczne narzędzia do osiągnięcia tego celu. Zasada „równego traktowania” musi być potwierdzona i zastosowana w całej polityce, inicjatywach i legislacji unijnej.

Niepewność zatrudnienia i rozdrobnienie rynku pracy zasługują na specjalną uwagę, podobnie jak nowe formy działalności gospodarczej i zatrudnienia wpływające na przyszłość rynku pracy. Oprócz **zwalczania starych i nowych form wyzysku** takich jak praca nieudokumentowana, fałszywe samozatrudnienie, **pracownicy nietypowi i samozatrudnieni** zasługują na specjalne działania i ramy prawne gwarantujące im takie same prawa jak innym pracownikom, jak np. prawo do negocjacji płacowych, podleganie pod zabezpieczenie socjalne, zdrowotne, emerytalne, dostęp do kształcenia ustawicznego oraz prawo do koalicji.

Prawo do swobody przemieszczania się musi być zapewnione poprzez ochronę Traktatu z Schengen, zwalczanie dumpingu socjalnego oraz zapewnienie dobrowolnej i sprawiedliwej mobilności, w pełni równego traktowania, integracji i włączenia zarówno miejscowych jak i mobilnych pracowników. Prawo do przenoszenia świadczeń i koordynacja systemów zabezpieczenia socjalnego muszą zostać wzmocnione. Należy przygotować **sprawiedliwszą europejską agendę mobilności**, skupioną na integracji i równości. Musi zostać ustanowiona **mocniejsza i bardziej humanitarna polityka azylowa**, oparta na solidarności, odpowiedzialności i współpracy.

Trzeba ustanowić ramy prawne UE na rzecz **ochrony i przywrócenia praw związkowych**, które były atakowane, a nawet rozmontowywane w następstwie wprowadzenia polityki oszczędności przez kilka ostatnich lat.

WIĘCEJ WARTOŚCI DEMOKRATYCZNYCH: PRACOWNICY I OBYWATELE W SERCU EUROPY

Instytucje UE powinny być bardziej demokratyczne, przejrzyste, rozliczalne i skuteczne – pracownicy i obywatele chcą czuć, że ich głos jest słyszany przez decydentów oraz rozumieć i wpływać na zarządzanie UE (a także krajowe procesy podejmowania decyzji).

Pracownicy i obywatele UE powinni być traktowani jednakowo i sprawiedliwie. Należy przywrócić kanały informacji, konsultacji i dialogu między pracownikami i obywatelami UE, instytucjami UE, politykami i interesariuszami, w tym partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

Wybory europejskie muszą być okazją do rzeczywistego demokratycznego uczestnictwa, poprzez stworzenie ludziom możliwości wpływania na europejską politykę i zarządzanie oraz na skład Komisji Europejskiej. Komisji Europejskiej należy przyznać prawdziwą władzę wykonawczą, przy równoczesnym wzmocnieniu kontroli demokratycznej i inicjatywy legislacyjnej Parlamentu Europejskiego.

Dialog społeczny, między partnerami społecznymi oraz na poziomie instytucjonalnym, uczestnictwo pracowników i ich wpływ na politykę przedsiębiorstw muszą zostać wsparte i wzmocnione, tak aby miały silną pozycję i były w pełni stosowane w krajach członkowskich i wszystkich branżach, a tam gdzie to konieczne, również poprzez umocowanie prawne i obowiązkowe działania na rzecz podniesienia kompetencji partnerów społecznych.

Negocjacje dotyczące Brexitu i włączenia Paktu Fiskalnego do Traktatu będą wymagały **zmian traktatowych**. Zmiany te powinny stać się okazją do **zwołania Konwentu** z udziałem partnerów społecznych oraz społeczeństwa obywatelskiego w celu dokonania **głębokiej przemiany Paktu Fiskalnego** w narzędzie wsparcia trwałego i sprawiedliwego rozwoju, zreformowania **Paktu Stabilizacji i Rozwoju** oraz wprowadzenia **Protokołu Postępu Społecznego, Semestru Socjalnego i Europejskiego Filara Praw Socjalnych** do Traktatów.

Związki zawodowe muszą zostać włączone w negocjacje w następstwie brytyjskiego referendum i chcą działać na rzecz utrzymania dostępu Zjednoczonego Królestwa do jednolitego rynku, lecz musi temu towarzyszyć pełne poszanowanie czterech swobód, w szczególności prawa do przemieszczania się pracowników, oraz respektowanie przez Wielką Brytanię dorobku prawnego UE (*acquis communautaire*). Pracownicy nie mogą płacić za Brexit! Negocjacje w sprawie Brexitu, czy w sprawie dowolnych zmian traktatowych, powinny stać się okazją do wzmocnienia i odnowienia europejskich wartości: pokoju, demokracji, dobrobytu i sprawiedliwości społecznej – **na rzecz budowy Europy lepszej i bardziej sprawiedliwej dla ludzi.**

The ETUC is the voice of workers and represents 45 million members
from 89 trade union organisations
in 39 European countries,
plus 10 European Trade Union Federations.

5, Bld du Roi Albert II - B- 1210 Brussels
Tel. 00-32-2/224 04 11
Fax 00-32-2/224 04 54/55

www.etuc.org